

AKU fontein

De AKU fontein in 1961

Ferdi Tajiri (links), vriendin Lois Wong en kinderen bij de AKU fontein 1961. Tajiri heeft in het midden van het beeld een inscriptie gemaakt voor Ferdi 'For a Girl from Arnhem'.

De AKU fontein is een bijzonder monument

Ter viering van hun vijftigjarig bestaan in 1961, schonk de Algemene Kunstzijde Unie (AKU) dit ensemble aan de burgers van Arnhem. Een plek om elkaar te ontmoeten en te verpozen aan de fontein of in de intimiteit van de pergola. Een oase in hartje stad. De bedoeling van de AKU was een aangename omgeving te creëren, die bijdroeg aan de ontspanning en het welzijn van zijn burgers waarvan vele werknemers waren bij de AKU. Een mooi geschenk. Dit is de menselijke maat die architect Henk Brouwer in nauwe samenwerking met Shinkichi Tajiri heeft weten te integreren in het ensemble.

Architect Henk Brouwer heeft, ondanks dat hij jong gestorven is, een indrukwekkend oeuvre van wederopbouw architectuur op zijn naam staan waarvan meerdere gebouwen tegenwoordig rijksmonumenten zijn.

In al zijn opdrachten werkte hij samen met kunstenaars en zijn keuze om Tajiri hierbij te betrekken, laat zien hoe secuur hij op alle fronten inhoudelijk te werk ging.

Tajiri, veteraan uit het Amerikaanse leger, heeft gevochten voor de vrijheid in Europa. Na de Tweede Wereldoorlog keerde hij in 1948 terug naar Europa, om te studeren in Parijs bij Zadkine en Léger. Tajiri werd al in 1949 door de Nederlandse Cobra kunstenaars uitgenodigd voor de, wat later zal blijken, spraakmakende tentoonstelling in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Dit is ook de eerste keer dat architect Henk Brouwer zijn werk ziet. Wanneer Tajiri in 1956 met zijn vrouw Ferdi (Nederlandse beeldhouwer en Arnhemse) naar Amsterdam verhuist heeft de Nederlandse kunstwereld hem al in het vizier en zal hij op diverse Documenta's en bij de Biënnale van Venetië Nederland vertegenwoordigen. Tajiri wordt nu gezien als een van de vernieuwers van de Nederlandse beeldhouwkunst. Het beeld 'De ontembare krachten van de natuur' is Tajiri's eerste beeld in de openbare ruimte en spreekt hoop uit voor de toekomst. Het optimisme van de wederopbouw in een stad die zwaar beschadigd uit de oorlog is gekomen, en nu een betere tijd tegemoet gaat. Voor het AKU ensemble ligt de kei van de Liberation Route, en zo komt de oorlog, de veteraan/beeldhouwer, de architect en de wederopbouw daar samen op het Gele Rijdersplein.

Men kan stellen dat alle elementen op architectonisch, stedenbouwkundig, kunstzinnig, cultuur-historisch, historisch, economisch en maatschappelijk gebied op hoog niveau vertegenwoordigd zijn in het ontwerp en de betekenis van het AKU ensemble.

U kunt zich voorstellen dat wij, de erven van, bij de rondetafelgesprekken vorig jaar zeer verbaasd waren – en dit is een understatement – dat het uitgangspunt van het college was **'restauratie zoals het nu is'!**

Kan men werkelijk van restauratie spreken als het gaat om een monument dat nu, zestig jaar later, nog slechts een schim is van zichzelf. Gestript is van alle elementen die zorgden voor het aangenaam kunnen verpozen, zoals de verlichting van het gehele AKU monument, de vitrines, de beplanting, en zelfs recent werd een bank aan de fontein onttrokken. Waar de toegankelijkheid voor de bezoeker ernstig belemmerd wordt door de later toegevoegde fietsenstalling. Waar achterstallig onderhoud niet bijdraagt aan een positieve beleving. In alle voorgelegde ontwerpen wordt het rijksmonument blijvend aangetast.

Wij hadden graag het onderzoek en de voorstellen gezien van een restauratie architect. Arnhem moet zich realiseren welk uniek monument zij in haar bezit heeft, terecht een rijksmonument.

Wij danken u voor uw aandacht.

Hoogachtend,

Bart Brouwer

Ryu Tajiri

Erven Brouwer Tajiri

15 september 2021

www.akufontein.nl

<https://www.shinkichi-tajiri.com/seeds>

www.ferdi-tajiri.com

Architecten in Arnhem, Oosterbeek en Velp - Ontwerpers van gebouwen, stedelijke ruimte en landschap, uitgeverij Matrijs, Utrecht, maart 2020. ISBN: 978-90-5345-554-8

